

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/344
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. *R4/I44-2* Prot.
Nr. Dok. 201900853/2

Tiranë *12/107*/2019

Lënda: *Rekomandime për inspektimin në Komisariatin e Policisë Vau-Dejës, Shkodër*

Drejtuar: **Z. Paulin ÇUPI**
Shef i Komisariatit të Policisë

VAU-DEJËS

Për dëjani: **Z. Niko BRAHIMAJ**
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

SHKODËR

Të nderuar zotërinj,

Në datën 28 maj 2019, Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim Mekanizmi Kombëtar,¹ bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "*Për Avokatin e Popullit*", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisariatin e Policisë Vau-Dejës, Shkodër.

Inspektimi u krye sipas Planit të vjetor të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Grupi inspektues i MKPT-së ishin Alfred Koçobashi, z. Besnik Deda dhe z. Genci Tërpo, me detyrë Nd/komisionerë pranë këtij Mekanizmi.

Në përbërje të grupit inspektues ishin gjithashtu Patrizio Gonella dhe Markus Jaeger, në cilësinë e përfaqësuesve të Këshillit të Europës në kuadër të Observatorit të Mekanizmave Kombëtarë për Parandalimin e Torturës (MPM OBS).

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin nr. 108/2014 "*Për Policinë e Shtetit*", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.1102 datë 07.11. 2017 "*Për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit dhe Kufirit dhe Migracionit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre"*, Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306 datë 31.03.2016 "*Për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici"*", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit.

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "*Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të parburgosurve*", i ndryshuar.

Ky ishte inspektimi i pare i Avokatit të Popullit në këtë institucion pasi vetëm në vitin e fundit Stacionit të Policisë Bushat i janë dhënë kompetenca territoriale dhe është emërtuar Komisarati i Policisë Vau i Dejës, duke mbuluar funksionet e shërbimeve policore në të gjithë territorin e bashkisë Vau i Dejës.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrorë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me z. Perparim Papa, Shefi i Rendit në Komisarati të Policisë Vau i Dejës, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Takimi i grupit të inspektimit vijoi me shefin e seksionit të rendit të ngarkuar nga Drejtuesi i Komisarati, i cili ndodhej për arsye pune jashtë territorit të komisarati. z. Papa raportoi për grupin e inspektimit mbi masat e marra lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij komisarati, pavarësisht planeve dhe diskutimeve për transferimin e funksioneve të këtij Komisarati nga Qendra Bushat në qytetin e Vaut të Dejës.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, vijoi takimin dhe me punonjësin e policisë të zyrës së informacionit. Theksojmë se, punonjësit e policisë, u treguan shumë bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit që zhvilloi grupi inspektues në këto ambiente.

Më tej, inspektimi vijoi në ambientet e shoqërimit, në disa nga zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Në përfundim të inspektimit grupi inspektues konstatoi se, megjithëse në Komisaratin e Policisë Vau i Dejës, ishin marrë disa masa për respektimin e standardeve lidhur me kushtet materiale dhe të drejtat ligjore të personave të shoqëruar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisaratin e Policisë Vau i Dejës ambienti i shoqërimit nuk ishte i ndërtuar sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr. 108/2014 "*Për Policinë e Shtetit*" dhe procedurës standarde "*Rregullat teknike të shoqërimit në polici*", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 306 datë 31.03.2016.

Grupi i inspektimit, konstatoi se, në ambientin e shoqërimit ndodheshin 2 (dy) dhoma shoqërimi, të cilat shërbenin për shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin në mjediset e Komisarati të Policisë vetëm për personat e rritur. Këto ambiente ishin me sipërfaqe të vogël prej 1.5x2.5m dhe hapësira jo të bollshme për qëndrimin e të shoqëruarve, duke mos krijuar kushte për trajtim dinjitoz dhe garantimin e të drejtave që iu njeh ligji personave të privuar nga liria.

Dhomat e shoqërimit kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, por mungonte ndriçimi nga rrjeti elektrik. Ato ishin të pastra nga ana higjienike, të lyera por nuk ishin të pajisura me orenditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Në korridorin afër ambientin të shoqërimit ishte ndërtuar edhe tualeti i cili shërbente për të gjithë komisaratin në të cilin kishte ujë të rrjedhshëm. Ambientet furzinoheshin

rregullisht me energji elektrike. Komisariati nuk kishte mungesa në organikën e punonjësve e cila ishte plotësuar.

Nga inspektimi i ambientit të shoqërimit rezultoi se, në këtë Komisariat mungonte dhoma e shoqërimit më vete për të mitur². Sipas procedurës standarde për rregullat teknike të shoqërimit në polici, në rastet kur i shoqëruari është i mitur, organi i policisë ka detyrimin ligjor të sigurojë dhomë shoqërimi më vetë për të miturit, si dhe të realizojnë menjëherë njoftimin e personit mbikqyrës të tij (prindërit, kujdestarit ligjor)³.

Gjithashtu, në ambientin e shoqërimit mungonte sistemi i monitorimit me kamera⁴ për mbajtjen në vëzhgim të veprimeve që kryejnë punonjësit e policisë me personat e shoqëruar dhe dhomave të shoqërimit.

Në lidhje me zbatimin e rregullave të sigurisë gjatë kryerjes së veprimeve me personat e shoqëruar, në Komisaratin Vau i Dejës, mungonte edhe dhoma (zyra) për marrjen në pyetje/intervistimin e këtyre personave⁵.

Mungesa e këtyre elementëve, mund të përbëjë shkak për përdorimin e mjeteve dhe metodave jo të përshtatshme për shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin e personave në mjediset e policisë, si dhe për respektimin dhe garantimin e të drejtave që ju njeh ligji këtyre personave.

Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar dhe për rrjedhojë nuk u realizuan intervistime lidhur me trajtimin që u bëhet personave nga ana e punonjësve të policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisaratin e Policisë Vau i Dejës nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisaratis të Policisë Shkodër.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar, si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisaratin e Policisë Vau i Dejës, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga kqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrimit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë⁶.

Në këtë Komisariat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

² Kreu VI, pika 3/b të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

³ Kreu VI, pika 2/a të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

⁴ Kreu VI, pika 4/ç të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

⁵ Kreu VI, pika 4/e të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

⁶ Kreu VII, procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Vau i Dejës oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta hetimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore. Në momentin e inspektimit keto zyra ishin të mbyllura me çelës dhe grupi inspektues e pati të pamundur inspektimin në këto dhoma. Lidhur me këtë situatë, Shefi i Rendit mori përsipër nxjerrjen e një urdhëri për depozitimin dhe mbajtjen pranë zyrës së specialistit të informacionit mbajtjen e një kopje të këtyre çelësave në çdo kohë.

Lidhur me këtë fakt Avokati i Popullit ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e një zyre të veçantë ku të merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin në këtë zyrë të sistemit të monitorimit me kamera.

Avokati i Popullit, referuar standardeve ndërkombëtare⁷ e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga intervistimi i punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, ata shoqëroheshin për në ambientet e sigurisë të Komisarlatit të Policisë Shkodër, për kryerjen e veprimeve procedurale në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Penale. Ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me shkollat e mesme të qytetit të Shkodrës.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe të ambientit të shoqërimit, si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati, nuk ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat zbatoheshin detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të

⁷ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Në përfundim të inspektimit u zhvillua sërish një takim me drejtuesin e institucionit, ku në mënyrë të përmbledhur iu bënë me dije gjetjet dhe problematikat e evidentuara.

Sa më sipër, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”, me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin dhe plotësimin e ambienteve të shoqërimin sipas kriterëve të parashikuara në procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimin në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, duke krijuar ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe kryesisht për të miturit.
2. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera vëzhguese në korridorin e ambientit të shoqërimin.
3. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e zyrës të intervistimit ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra.
4. Marrjen e masave për krijimin e një sistemi aksesi në çdo kohë në zyrat e oficerëve të policisë gjyqësore nga ana e trupave monitoruese të brendshme dhe të jashtme.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor, sipas nenit 22 të Ligjit Nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ermonela XHAFJA

Konceptoi : Alfred Koçobashi

Dakortësoi: Genci Tërpo

Besnik Deda